

**Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap**

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

HAS Hogeschool
T.a.v. College van Bestuur
Postbus 90108
5200 MA 'S-HERTOGENBOSCH

**Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering**

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Onze referentie
26117177

Uw brief van
15 oktober 2020

Uw referentie
ChL/SiE

Bijlagen
1

*Als u belang hebt bij dit besluit,
dan kunt u hiertegen binnen 6
weken, gerekend vanaf de
verzenddatum, bezwaar maken.
Stuur uw bezwaarschrift naar
DUO, Postbus 30205, 2500 GE
Den Haag. U kunt uw bezwaar
ook digitaal indienen op
www.bezwaarschriftenocw.nl.*

Datum 3 december 2020
Betreft Besluit macrodoelmatigheid hbo bacheloropleiding Healthy Living

Geacht College,

Met de brief van 15 oktober 2020, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 15 oktober 2020, hebt u mij het voornemen voorgelegd om de hbo-bacheloropleiding Healthy Living als bekostigde opleiding te verzorgen in Venlo.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 9 november 2020, kenmerk 2020/080, negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op het bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs (hierna: Regeling), heb ik besloten niet in te stemmen met uw voornemen om de hbo-bacheloropleiding Healthy Living als bekostigde opleiding te verzorgen in Venlo.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Regeling leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan criterium a van artikel 4, eerste lid, van de Regeling, maar niet aan criterium b van dat artikel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Een afschrift van deze brief is verzonden aan de CDHO, de NVAO, DUO-Groningen, de Inspectie van het Onderwijs en de Vereniging Hogescholen.

Onze referentie
26117177

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
T.a.v. de directeur HO&S
Dhr. drs. F.A. Hofman
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Begeleidend schrijven bij advies

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
nieuwe opleiding HAS Hogeschool voltijd hbo bachelor Healthy Living Venlo	2020/080	10/11/2020

Geachte heer Hofman,

Hierbij ontvangt u het advies van de CDHO over de aanvraag voor de nieuwe opleiding van de HAS Hogeschool ten behoeve van de hbo bachelor Healthy Living te Venlo.

Een afschrift van uw besluit zie ik graag tegemoet.

met vriendelijke groet,

drs. P.M.M. Rullmann
Voorzitter CDHO

Bijlage:
advies CDHO

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
Mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Postadres
Postbus 85498
2508 CD Den Haag
Bezoekadres
Parkstraat 83
2514 JG Den Haag
T: 070 8505300
W: www.cdho.nl
E: info@cdho.nl

Advies nieuwe opleiding

Onderwerp	Ons Kenmerk	Datum
Nieuwe opleiding HAS Hogeschool voltijd hbo bachelor Healthy Living Venlo	2020/080	09/11/2020

Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 15/10/2020 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de HAS Hogeschool om de hbo bachelor Healthy Living als bekostigde opleiding te verzorgen te Venlo (brief van 15/10/2020 met kenmerk ChL/SiE). Op 19/10/2020 is de behandeling van de aanvraag opgeschort en is aanvrager in de gelegenheid gesteld de onvolledige aanvraag aan te vullen. Op 29/10/2020 is de aanvulling ontvangen en is de aanvraag weer door de commissie in behandeling genomen.

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hiernavolgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de HAS Hogeschool om de hbo bachelor Healthy Living als bekostigde opleiding te Venlo te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in art. 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018, verder te noemen de Regeling, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

De aanvrager wil de hbo bachelor Healthy Living in Venlo aanbieden. Het gaat om een Nederlandstalige hbo bachelor in het Croho onderdeel Landbouw en Natuurlijke Omgeving. De opleiding omvat 240 EC en wordt in voltijdvorm aangeboden.

De opleiding richt zich inhoudelijk op verschillende aspecten van gezond leven. Hierbij staan de onderwerpen omgeving, voeding en gedrag centraal en wordt er veel aandacht besteed aan 'groene' thema's. De opleiding is toegankelijk voor studenten met een havo-, vwo-, of mbo niveau 4-diploma. Er worden geen nadere toelatingseisen gesteld. De opleiding is bedoeld voor studenten die een interdisciplinaire kijk willen ontwikkelen op de mens en zijn gezondheid, voeding en leefomgeving.

Afgestudeerden van de opleiding kunnen volgens de aanvrager verschillende functies bekleden die gerelateerd zijn aan het thema gezondheid. Hierbij worden functies als adviseur, beleidsmedewerker en programmamanager bij overheidsinstanties en gezondheidsdiensten als voorbeelden gegeven. Daarnaast geeft de aanvrager aan dat afgestudeerden ook als zelfstandig ondernemers aan de slag kunnen.

De aanvrager heeft aangegeven dat het aanvraagdossier van de onderhavige opleiding identiek is aan dat voor de voorgenomen opleiding Healthy Living van de Aeres Hogeschool. De aanvragen zijn in onderling verband behandeld conform art. 5 lid 5 van de Regeling macrodoelmatigheid.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan criterium a, maar niet aan criterium b van art. 4 lid 1 van de Regeling. De kern van de afwijzing berust op de constatering dat de bestaande opleidingen reeds in de arbeidsmarktbehoefte en maatschappelijke behoefte kunnen voorzien en er derhalve geen ruimte in het bestaande aanbod is om deze opleiding te realiseren.

Beoordeling criterium a

De aanvrager stelt dat de hbo bachelor Healthy Living aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Ter onderbouwing van de kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte beroept de aanvrager zich op het AIS van het ROA en het arbeidsmarktonderzoek uitgevoerd door Hobéon in opdracht van de aanvrager. Daarnaast heeft de aanvrager tien adhesiebetuigingen van werkveldpartijen opgenomen die in augustus en september 2020 zijn verzameld. De kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte wordt ondersteund aan de hand van vier interviews met 'sleutelfiguren' uit het werkveld, aanvullende interviews met vier andere partijen uit het werkveld, en een verslag van een panelgesprek met negen vertegenwoordigers van partijen uit het werkveld.

De aanvrager beschouwt twee opleidingstypes die zijn opgenomen in het AIS van het ROA verwant aan de voorgenomen opleiding Healthy Living, zijnde het overkoepelende cluster bachelor gezondheidszorg en welzijn en het opleidingstype bachelor maatschappelijk werk. De commissie acht deze opleidingstypes onvoldoende verwant om een goed beeld te geven van de arbeidsmarktbehoefte aan de voorgenomen opleiding omdat de in deze clusters opgenomen opleidingen studenten veelal opleiden voor een substantieel andere banenmarkt dan waar de voorgenomen opleiding Healthy Living zich op richt. De commissie denkt hierbij bijvoorbeeld aan de bachelors Opleiding tot Fysiotherapeut, Tandheelkunde en Social Work, die allen inhoudelijk weinig raakvlakken hebben met de voorgenomen opleiding en hun studenten voor een andere arbeidsmarkt opleiden. Om deze reden gebruikt de commissie de prognoses van specifieke opleidingstypes waarin verwante opleidingen zijn opgenomen bij het analyseren van de arbeidsmarktbehoefte.

De commissie acht het opleidingstype bachelor landbouw, biologie en biochemische technologie verwant omdat de verwante hbo bacheloropleidingen Food Innovation, Toegepaste Biologie en Voeding en Gezondheid hierin zijn opgenomen. ROA typeert de vooruitzichten in 2024 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als redelijk en verwacht enige knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 1).

Tabel 1. Arbeidsmarktprognose opleidingstype bachelor landbouw, biologie en biochemische technologie

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Bachelor - landbouw, biologie en biochemische technologie	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		1600	3	0.5	laag
> > Bachelor - landbouw, biologie en biochemische technologie	verwachte vervangingsvraag tot 2024		9300	19	2.9	gemiddeld
> > Bachelor - landbouw, biologie en biochemische technologie	verwachte baanopeningen tot 2024		11000	22	3.3	gemiddeld
> > Bachelor - landbouw, biologie en biochemische technologie	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		11000	22	3.4	gemiddeld
> > Bachelor - landbouw, biologie en biochemische technologie	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	1.01				enige
> > Bachelor - landbouw, biologie en biochemische technologie	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	1.01				redelijk

Bron: ROA AIS

Daarnaast acht de commissie het opleidingstype bachelor bouwkunde, civiele techniek en architectuur enigszins relevant omdat de verwante opleidingen Management van de Leefomgeving, Tuin en Landschapsinrichting en Landscape and Environmental Management hierin zijn opgenomen. De commissie merkt op dat er slechts drie verwante opleidingen in dit opleidingstype zijn opgenomen en dat er een grote hoeveelheid niet verwante opleidingen in dit opleidingstype is meegewogen. De commissie acht om deze reden de prognose van het ROA voor dit opleidingstype minder relevant. ROA typeert de vooruitzichten in 2024 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als goed en verwacht grote knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 2).

Tabel 2. Arbeidsmarktprognose opleidingstype bachelor bouwkunde, civiele techniek en architectuur

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Bachelor - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		3400	5	0.8	gemiddeld
> > Bachelor - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	verwachte vervangingsvraag tot 2024		22500	32	4.8	erg hoog
> > Bachelor - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	verwachte baanopeningen tot 2024		25900	37	5.4	hoog
> > Bachelor - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		11500	16	2.6	laag
> > Bachelor - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	0.86				groot
> > Bachelor - bouwkunde, civiele techniek en architectuur	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	0.86				goed

Bron: ROA AIS

Ten slotte acht de commissie het opleidingstype bachelor management, bedrijfs- en personeelwetenschappen enigszins relevant omdat de verwante opleidingen International Food and Agribusiness en Food and Business hierin zijn opgenomen. De commissie merkt op dat er slechts drie verwante opleidingen in dit opleidingstype zijn opgenomen en dat er een grote hoeveelheid niet verwante opleidingen in dit opleidingstype is meegewogen. De commissie acht om deze reden de prognose van het ROA voor dit opleidingstype minder relevant. ROA typeert de vooruitzichten in 2024 voor afgestudeerden van dit opleidingstype als matig en verwacht vrijwel geen knelpunten in de toekomstige personeelsvoorziening (zie Tabel 3).

Tabel 3. Arbeidsmarktprognose opleidingstype bachelor management, bedrijfs- en personeelwetenschappen

Opleidingstype	Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aantal	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
> > Bachelor - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte uitbreidingsvraag tot 2024		13400	4	0.7	gemiddeld
> > Bachelor - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte vervangingsvraag tot 2024		33500	11	1.7	laag
> > Bachelor - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte baanopeningen tot 2024		46900	15	2.3	laag
> > Bachelor - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	verwachte instroom van schoolverlaters tot 2024		68600	22	3.3	gemiddeld
> > Bachelor - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2024	1.07				vrijwel geen
> > Bachelor - management, bedrijfs- en personeelwetenschappen	ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2024	1.07				matig

Bron: ROA AIS

De aanvrager beroept zich tevens op de prognoses van het ROA voor de beroepsgroep Fysiotherapeuten, waar de door de aanvrager als verwant aangemerkte beroepsgroep diëtisten en voedingsdeskundigen in is opgenomen. De commissie merkt op dat er binnen deze beroepsgroep een grote hoeveelheid beroepen is opgenomen waar alumni van de voorgenomen opleiding Healthy Living niet voor in aanmerking zouden komen. Om deze reden kent de commissie geen waarde toe aan de prognoses met betrekking tot de beroepsgroep Fysiotherapeuten.

De commissie concludeert dat de voorgenomen opleiding Healthy Living niet naadloos past binnen een van de opleidingsclusters van het ROA en dat de arbeidsmarktsituatie voor de drie meest relevante clusters als redelijk, goed en matig worden getypeerd. Op de basis van de prognoses van het ROA kan er geen eenduidig beeld van de arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding wordt vastgesteld.

Vervolgens beroept de aanvrager zich op het arbeidsmarktonderzoek dat is uitgevoerd door Hobéon in opdracht van de aanvrager (2020, bijlage 22 van de aanvraag). De kwantitatieve data die in dit onderzoek wordt gepresenteerd is gebaseerd op de gegevens van 66 respondenten uit het werkveld, waarvan er 26 (39,4%) hebben aangegeven invloed te hebben op het aannemebeleid van hun organisatie. Het onderzoek geeft niet aan bij welke organisaties de respondenten werkzaam zijn, maar geeft wel aan dat zij verspreid zijn door het gehele land. Uit dit onderzoek komt naar voren dat de respondenten verwachten dat er in de komende twee jaar bij hun organisaties een behoefte bestaat aan minimaal 122,5 fte en maximaal 129,5 fte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding. Deze behoefte zou stijgen naar minimaal 215,5 fte en maximaal 242,5 fte in de komende vijf jaar. Als enkel de reacties van respondenten met invloed op het aannemebeleid worden bekeken gaat het om een behoefte van 94,5 tot 101,5 fte in twee jaar en 170,5 tot 197,5 fte in vijf jaar.

De commissie stelt vast dat één van de respondenten heeft aangegeven 50 fte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding te willen aannemen in de komende twee jaar, terwijl alle andere respondenten niet meer dan tien afgestudeerden willen aannemen. Deze uitschieter blijft zichtbaar in de schatting voor de komende vijf jaar, waar geen van de andere respondenten boven de 25 fte eindigt. Een groot deel van de behoefte komt voort uit de uitspraak van één respondent en het onderzoek geeft de commissie onvoldoende informatie om de aard van deze uitschieter inzichtelijk te maken. Verder constateert de commissie dat de

meerderheid van de 66 ondervraagden aangeeft dat er weinig (57,6%) tot geen (16,7%) behoefte is aan meer afgestudeerden binnen deze richting. Dit inachtnemend is de commissie van mening dat de bron een indicatie geeft van een geringe arbeidsmarktbehoefte aan alumni van de voorgenomen opleiding.

Tot slot draagt de aanvrager negen adhesiebetuigingen voor van partijen uit het werkveld, welke in augustus en september 2020 zijn verzameld. Hieruit blijkt dat deze partijen een verdere 20 tot 22 afgestudeerden van de opleiding zouden willen aannemen. Het is niet duidelijk of de partijen die deze adhesiebetuigingen hebben afgegeven ook in het voornoemde onderzoek van Hobéon zijn betrokken. Het is dus mogelijk dat de adhesiebetuigingen overlap vertonen met de arbeidsmarktbehoefte besproken in het voornoemde onderzoek. Vijf van deze adhesiebetuigingen komen uit de regio van Venlo en vier komen uit de regio van Almere. De adhesiebetuigingen uit de regio Almere worden hier buiten beschouwing gelaten. De adhesiebetuigingen uit de regio Venlo spreken over 8 tot 10 van de beschikbare plekken. Een van de regionale werkgevers spreekt geen intentie uit afgestudeerden te willen aannemen. De commissie constateert dat deze adhesiebetuigingen een indicatie geven van een geringe arbeidsmarktbehoefte aan afgestudeerden van de voorgenomen opleiding.

De kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte wordt door de aanvrager onderbouwd met vier interviews met 'sleutelfiguren' uit het werkveld (afgenomen in maart en april 2019), drie aanvullende interviews met andere partijen uit het werkveld (afgenomen in juni en juli 2020) en een panelgesprek met leden van dezelfde belangengroep (gehouden in april 2019). De deelnemers komen vooral uit de omgeving van Venlo en Almere. Uit het totaal van deze bronnen komt naar voren dat er interesse bestaat vanuit het werkveld voor interdisciplinair opgeleiden met een brede kijk op gezond leven. De deelnemers geven ook aan dat zij verwachten dat afgestudeerden vooral inzetbaar zijn bij landelijke instanties, maatschappelijke organisaties, multinationals en in de publieke sector. De commissie constateert dat uit deze bronnen blijkt dat er enige kwalitatieve behoefte bestaat aan afgestudeerden van deze opleiding.

De commissie concludeert op grond van het bovenstaande dat er een geringe arbeidsmarktbehoefte aan de voorgenomen opleiding Healthy Living aannemelijk is gemaakt.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De aanvrager beargumenteert de maatschappelijke behoefte op nationale schaal aan de hand van de volgende bronnen: het briefrapport 'Gezonde leefomgeving, gezonde mensen' van het RIVM (2017), de trends in gezondheidsverschillen zoals beschreven door het RIVM in de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018 (vtv2018.nl/gezondheidsverschillen), de verkenning 'Zorg voor de toekomst' van de SER (2020), de publiekswaarschuwing van het RIVM over COVID-19 (rivm.nl/coronavirus-covid-19), het onderzoek 'Samen Herstellen' van de Vogelbescherming Nederland (2020), het rapport 'Wat natuur voor je doet' van IVN Natuureducatie (2020), het artikel 'How should we define health?' van Huber et al. (BMJ 2011), het rapport 'De stad als gezonde habitat' van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur (2018), het Nationaal Preventieakkoord 'Naar een gezonder Nederland' (2018) en de nota 'Gezondheid breed op de agenda' (2020) van het Ministerie van VWS, de Kennis- en innovatieagenda Landbouw, Water, Voedsel 2020-2023 ([kia-landbouwwatervoedsel.nl](http://kialandbouwwatervoedsel.nl)), de Nationale Tuinbouwagenda 2019-2030 (2019), de roadmap 'Samen aan de Slag - Human Capital Topsectoren 2020-2023' (2019) en de Kennisagenda Preventie van de NWA (2018). Op lokale schaal haalt de aanvrager voor de regio's Venlo de volgende bronnen aan: het uitvoeringsprogramma 2020-2023 'de Gezondste regio' van de Regio Noord-Limburg (2020), de regio deals Parkstad Limburg (2019) en Noord Limburg (2020). De commissie laat alle bronnen die betrekking hebben op de regio Almere buiten beschouwing omdat de aanvraag is gericht op de regio Venlo.

De aanvrager beargumenteert aan de hand van het briefrapport 'Gezonde leefomgeving, gezonde mensen' en de trends in gezondheidsverschillen zoals beschreven in de Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018 van het RIVM dat, hoewel de algemene gezondheid in Nederland in de afgelopen eeuw is verbeterd, er een opkomst is van welvaarts- en chronische ziektes. Een van de redenen die hiervoor wordt gegeven is een ongezonde leefstijl, die resulteert in hoge kosten voor de samenleving. Op de basis van de verkenning 'Zorg voor de toekomst' van de SER wordt gesteld dat een gezondere leefstijl niet alleen de gemiddelde levensduur verhoogt maar ook de arbeidsproductiviteit. De aanvrager stelt dat de doelstelling van de voorgenomen opleiding Healthy Living aansluit op het ontwikkelen van deze gezonde leefstijl. De commissie onderschrijft deze visie.

De aanvrager betoogt daarbij aan de hand van de informatie beschikbaar op de publiekswaasite over COVID-19 van het RIVM, het onderzoek 'Samen Herstellen' van de Vogelbescherming Nederland en het rapport 'Wat natuur voor je doet' van IVN Natuureducatie dat een groene leefomgeving noodzakelijk is voor een gezonde leefstijl en dat de COVID-19 pandemie dit heeft extra duidelijk heeft gemaakt. De aanvrager stelt aan de hand van Huber et al. dat gezondheid niet alleen als leven zonder ziekte moet worden beschouwd, maar ook als de mogelijkheid van een individu om goed te kunnen leven. Hierbij wordt onder meer aangedragen dat gezondheid niet alleen lichamelijk is, maar ook psychologisch. Hierbij wordt aan de hand van het rapport 'De stad als gezonde habitat' van de Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur en het briefrapport 'Gezonde leefomgeving, gezonde mensen' van het RIVM gesteld dat een groene leefomgeving positieve effecten heeft, en de afwezigheid hiervan negatieve effecten. De commissie ziet dat de voorgenomen opleiding een belangrijke component omgevingsontwikkeling bevat die aansluit bij het belang van een gezonde leefomgeving.

De aanvrager beargumenteert dat er moet worden ingespeeld op positieve veranderingen in het dagelijks leven om een gezondere leefstijl te ontwikkelen. De aanvrager ziet dat het Nationaal Preventieakkoord 'Naar een gezonder Nederland' en de nota 'Gezondheid breed op de agenda' een eerste stap doen in deze richting. De aanvrager beroept zich vervolgens op de Kennis- en innovatieagenda Landbouw, Water, Voedsel 2020-2023, de Nationale Tuinbouwagenda 2019-2030 en de roadmap 'Samen aan de Slag - Human Capital Topsectoren 2020-2023' (2019) om te stellen dat er vanuit het werkveld projecten worden opgezet die bij moeten dragen aan het terugdringen van gezondheidsproblemen zoals overgewicht. De roadmap 'Samen aan de Slag - Human Capital Topsectoren 2020-2023' (2019) wordt specifiek aangehaald om te benadrukken dat er volgens het werkveld een onderwijscomponent moet worden toegevoegd aan- of versterkt in de publiek-private samenwerkingsverbanden om professionals gedurende hun loopbaan nieuwe kennis aan te leren. De aanvrager ziet dit ook terug in de Kennisagenda Preventie van de NWA, waar het belang van toepasbaar maken van resultaten uit preventieonderzoek wordt onderschreven. De commissie is van mening dat de voorgenomen opleiding Healthy Living aansluit op deze voornemens en wensen.

De aanvrager beargumenteert dat deze focus op een gezonde leefstijl binnen de regio Venlo onder meer is uitgewerkt in het uitvoeringsprogramma 2020-2023 'de Gezondste regio' van de Regio Noord-Limburg (2020) en dat er in de regiodeals geld is vrijgemaakt om de gezonde leefstijl verder aan te moedigen. Hierbij is HAS Hogeschool ook betrokken. De commissie is van mening dat de voorgenomen opleiding Healthy Living kan aansluiten op deze lokale plannen.

De commissie concludeert voorts uit het bovenstaande dat er een maatschappelijke behoefte bestaat op zowel nationale als regionale schaal aan de ontwikkeling van gezonde leefmethoden. Het profiel van de voorgenomen opleiding Healthy Living sluit hier in de ogen van de commissie op aan.

De commissie concludeert dat de aanvraag aansluit op een maatschappelijke behoefte en een geringe arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Beoordeling criterium b

Vanaf 15/10/2020 is op de website van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van HAS Hogeschool om de hbo bachelor Healthy Living in Venlo aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken.

Op 29/10/2020 heeft de commissie een zienswijze ontvangen van Zuyd Hogeschool. Zuyd Hogeschool stelt dat de voorgenomen hbo bachelor Healthy Living in Venlo een grote overlap vertoont met verschillende hbo bachelors die door haar wordt aangeboden in Maastricht, Heerlen en Sittard. Zij denken hierbij allereerst aan de bacheloropleidingen binnen de sector gezondheidszorg, maar ook aan de hbo bacheloropleidingen Hotelmanagement en Built Environment. Daarnaast wijst Zuyd Hogeschool op de nog niet gestarte opleiding Gezondheid van Fontys Hogescholen in Venlo, die het lokale aanbod verder laat toenemen. Hierbij stelt Zuyd Hogeschool dat Limburg een demografische daling kent die de bestaande opleidingen negatief beïnvloedt.

De commissie deelt de stelling van Zuyd Hogeschool dat de bestaande opleiding Built Environment aanverwant is aan de voorgenomen opleiding van HAS Hogeschool maar is van mening dat de gezondheidsopleidingen en opleiding Hotelmanagement die Zuyd Hogeschool aanbiedt niet verwant zijn aan de voorgenomen opleiding. Daarnaast deelt de commissie de stelling dat de nog niet gestarte opleiding Gezondheid van Fontys Hogescholen het regionale opleidingsaanbod verder doet groeien, mits de opleiding de Toets Nieuwe Opleiding positief afsluit. Ten slotte stelt de commissie dat de eventuele negatieve effecten op het bestaand aanbod van

Zuyd Hogeschool gering zullen zijn, lettend op de geografische afstand tussen Venlo en Heerlen en de beperkte verwantschap tussen de opleidingen.

De aanvrager acht de volgende opleidingen verwant aan de voorgenomen opleiding: de hbo bachelors Social Work (aangeboden door 17 instellingen), Voeding en Diëtetiek (Haagse Hogeschool, HvA en Hanzehogeschool Groningen), Management in de Zorg (Hogeschool Utrecht en Hogeschool Rotterdam), International Food and Agribusiness (HAS Hogeschool), Food and Business (HAN), Food Design and Innovation (HAS Hogeschool), Trend Research and Concept Creation in Lifestyle (Fontys Hogescholen) en Management van de Leefomgeving (Aeres Hogeschool, Hogeschool Van Hall Larenstein en HAS Hogeschool), en de Associate degree Health and Social Work (Avans Hogeschool). Daarnaast stelt de aanvrager dat de voorgenomen opleiding verwant is aan de afstudeerrichting Voeding en Gezondheid binnen de opleiding Toegepaste Biologie van de Aeres Hogeschool. Ten slotte benoemt de aanvrager de nog niet gestarte opleiding Gezondheid van de Fontys Hogescholen als complementair aan de voorgenomen opleiding.

De commissie is van mening dat van de voornoemde opleidingen de volgende sterk verwant zijn aan de voorgenomen opleiding: de hbo bachelors Voeding en Diëtetiek (Haagse Hogeschool, HvA en Hanzehogeschool Groningen), International Food and Agribusiness (HAS Hogeschool), Food and Business (HAN), Food Innovation (HAS Hogeschool) en Management van de Leefomgeving (Aeres Hogeschool, Hogeschool Van Hall Larenstein en HAS Hogeschool). De commissie is verder van mening dat de volgende opleidingen ook sterk verwant zijn aan de voorgenomen opleiding: de hbo bachelors Landscape and Environment Management (Hogeschool Inholland) en Tuin- en Landschapsinrichting (Hogeschool van Hall Larenstein). De commissie is tevens van mening dat de opleiding Toegepaste Biologie als sterk verwant dient te worden aangeduid. De commissie acht deze opleidingen sterk verwant omdat zij een soortgelijke instroomdoelgroep bedienen, omdat de programma's een substantiële overlap vertonen met het programma van de voorgenomen opleiding en omdat zij hun studenten voor dezelfde beroepen opleiden. Ten slotte acht de commissie de nog niet gestarte opleiding Gezondheid van de Fontys Hogescholen ook een sterk verwante opleiding. Fontys Hogescholen heeft in het dossier voor de macrodoelmatigheidstoets aangegeven hun studenten net als de voorgenomen opleiding Healthy Living op te willen leiden tot gezondheidsprofessionals en een soortgelijke instroomdoelgroep te bedienen. Verder vertoont de opleiding van Fontys Hogescholen een substantiële inhoudelijke overlap met de voorgenomen opleiding.

De instroom van de sterk verwante opleidingen schommelde in de afgelopen vijf jaar rond de 1600 studenten per jaar (zie Tabel 4). De commissie neemt in acht dat de nog niet gestarte opleiding Gezondheid nog aan deze instroom toegevoegd zal worden, mits de Toets Nieuwe Opleiding succesvol wordt afgerond.

Daarnaast is de commissie van mening dat de volgende opleidingen aanverwant zijn aan de voorgenomen opleiding: de wo bachelors Gezondheid en Maatschappij (Wageningen University), Voeding en Gezondheid (Wageningen University) en Gezondheid en Leven (Vrije Universiteit Amsterdam). De commissie acht deze opleidingen enigszins aanverwant omdat zij raakvlakken vertonen met de voorgenomen opleiding Healthy Living, maar dat zij ofwel een andere instroomgroep bedienen, ofwel hun studenten voor andere beroepen opleiden, ofwel dat hun programma's niet substantieel overlappen met de voorgenomen opleiding. Verder acht de commissie de opleiding Built Environment zoals deze wordt aangeboden aan de Zuyd Hogeschool aanverwant omdat, zoals in de zienwijze van deze instelling is aangeduid, het programma van deze opleiding substantiële overlap vertoont. De instroom van de aanverwante opleidingen schommelde in de afgelopen vijf jaar rond de 550 studenten per jaar (zie Tabel 4).

De commissie is van mening dat de volgende opleidingen die door de aanvrager zijn aangedragen nauwelijks verwantschap tonen met de voorgenomen opleiding: de hbo bachelors Social Work (aangeboden door 17 instellingen), Management in de Zorg (Hogeschool Utrecht en Hogeschool Rotterdam) en Trend Research and Concept Creation in Lifestyle (Fontys Hogescholen) en de Associate degree Health and Social Work (Avans Hogeschool). De commissie acht deze opleidingen nauwelijks verwant omdat zij een substantieel ander programma aanbieden dan de voorgenomen opleiding, hun studenten voor andere beroepen opleiden, en/of een andere instroomgroep bedienen. De instroom van deze opleidingen wordt daarom niet meegewogen bij dit criterium.

Tabel 4. Instroom eerstejaarsstudenten in verwant bekostigd voltijd onderwijsaanbod

Opleiding	Onderwijsinstelling	'15-'16	'16-'17	'17-'18	'18-'19	'19-'20
B Food Design and Innovation (34122)	HAS Den Bosch	141	187	193	157	175
B International Food & Agribusiness (39281)	HAS Den Bosch	53	72	74	52	49
B Food and Business (34432)	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	197	255	233	203	164
B Toegepaste Biologie (30009)	Aeres Hogeschool	139	125	154	134	165
	HAS Den Bosch	167	240	268	281	194
B Management van de Leefomgeving (34859)	Aeres Hogeschool	36	19	17	18	0
	HAS Den Bosch	62	52	71	67	84
	Hogeschool Van Hall Larenstein	46	43	57	54	43
B Landscape and Environment Management (30028)	Inholland	29	38	51	54	63
B Tuin- en Landschapsinrichting (34220)	Hogeschool Van Hall Larenstein	75	62	88	61	79
B Voeding en Diëtetiek (34579)	De Haagse Hogeschool	171	161	229	211	220
	Hanzehogeschool Groningen	97	115	182	166	151
	Hogeschool van Arnhem en Nijmegen	163	165	128	211	158
B Built Environment (39280)	Zuyd Hogeschool	103	103	120	110	123
B Gezondheid en Maatschappij (50018)	Wageningen University	90	73	60	70	49
B Voeding en Gezondheid (56868)	Wageningen University	138	150	157	148	115
B Gezondheid en Leven (50509)	Vrije Universiteit Amsterdam	150	245	255	291	290
Totaal		1857	2105	2337	2288	2122

Bron: DUO, bewerking ABF

De aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding op grond van de instroom in verwante opleidingen. De aanvrager verwacht dat er in de voorgenomen opleidingen van de HAS Hogeschool in Venlo en de Aeres Hogeschool in Almere gezamenlijk 100 studenten per jaar zullen instromen. De commissie constateert dat de aanvrager geen specifieke instroomprognose heeft aangeleverd voor de opleiding in Venlo.

Als de instroom in de bestaande opleidingen wordt afgezet tegen de geringe arbeidsmarktbehoefte die bij criterium a aannemelijk is gemaakt, blijkt dat er geen ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven. De commissie heeft voorts geconstateerd dat de bestaande opleidingen al kunnen voorzien in de maatschappelijke behoefte die de aanvrager bij criterium a heeft aangetoond.

Vestiging van de opleiding in Venlo heeft geen negatief effect op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er geen ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de hbo bachelor Healthy Living te Venlo te realiseren. De aanvraag voldoet niet aan criterium b in art. 4 lid 1 van de Regeling.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

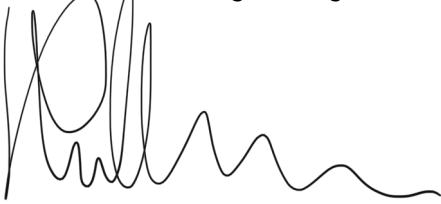
Advies aan de NVAO over de naam- en taalkeuze en Croho indeling

De commissie merkt op dat hierboven is geconstateerd dat de voorgenomen hbo bachelor Healthy Living sterke verwantschap vertoont met een aantal bestaande opleidingen. Omwille van de transparantie van het opleidingsaanbod adviseert de commissie om de naam van de voorgenomen opleiding aan te laten sluiten bij de door Fontys Hogescholen beoogde opleidingsnaam Gezondheid.

Bovendien heeft de commissie geconstateerd dat aanvrager de hbo bachelor Healthy Living in het Croho onderdeel Landbouw en Natuurlijke Omgeving wil indelen. Dit voorstel sluit aan op de indeling van verwante bestaande opleidingen.

De NVAO ontvangt dit advies, zodat zij dit kan opnemen in het informatiedossier voor het panel ten behoeve van de toets nieuwe opleiding.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

A handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long, wavy tail.

drs. P.M.M. Rullmann

Voorzitter CDHO

Bijlage:

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding of nevenvestiging

Aan de hand van de in de Regeling macrodoelmatigheid hoger onderwijs van 20 juni 2018 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4 van deze Regeling alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a en b.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding of nevenvestiging, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium b dient het instellingsbestuur aan te tonen dat in de behoefte die bij criterium a is aangetoond niet door het bestaande opleidingsaanbod wordt voorzien.

Advies aan de NVAO over naam- en taalkeuze en Croho onderdeel

In de Toelichting op de Regeling is aangegeven dat de CDHO ook een rol heeft bij de beoordeling van de voorgestelde naam en voertaal van de opleiding en bij de voorgestelde positionering in het Croho.

Wat betreft de opleidingsnaam: de CDHO kijkt of de voorgestelde naam van de opleiding passend is, gelet op de namen van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen dezelfde naam krijgen, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. In het Croho kan ook een internationale (Engelse) naam worden geregistreerd. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de naamkeuze gerechtvaardigd is gelet op de inhoud van de opleiding en de namen van vergelijkbare opleidingen (artikel 5.7, vierde lid, onderdeel a, van de WHW).

Wat betreft de taalkeuze: het uitgangspunt in de wet is dat een opleiding in het Nederlands wordt aangeboden. De arbeidsmarktbehoefte kan een reden zijn om een opleiding in een andere taal aan te bieden. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst de motivering van de taalkeuze bij Standaard 2 in het Accreditatiekader.

Wat betreft de positie in het Croho: de CDHO kijkt of de voorgestelde indeling in het Croho passend is, gelet op de indeling van verwante opleidingen. Daarbij is het uitgangspunt dat sterk op elkaar lijkende opleidingen in hetzelfde Croho onderdeel worden geregistreerd, om de transparantie van het opleidingsaanbod voor studiekezers en werkgevers te borgen. Dit onderdeel van het CDHO advies is niet gericht aan de Minister van OCW, maar aan de NVAO. Het panel van de NVAO toetst of de voorgestelde indeling in het Croho aansluit bij de ordening van verwante opleidingen.